

מן התלמוד

סדר מועד,
מסכת פסחים, דף ל"ה

"מאי שיצניתא? אמר רב פפא: שיצניתא
דמשתכחא ביני כלניתא"

משתכחא - נמצאת
כלניתא - כלניות

הסבר: התלמוד מביא את דברי רבי יוחנן בן נורי
לפניהם יש להפריש חלה מקמח של הצמח קרמית,
ומסבירה שבארמית נקרא צמח זה "שיצניתא"
והוא נמצא בין הכלניות.

★ | מן ההסטוריה

גלות בבל

בעקבות המרידות של מלכי יהודה נגד
בבל, הטיל נבוכדנאצר מלך בבל מצור על
ירושלים, החריב אותה ואת בית המקדש
הראשון, והגלה את עם ישראל לבבל.
להגליה הזו קדמו הגלויות נוספות, שבהן
נלקחו לבבל רבים מהשרים והחשובים
שבעם. גלות בבל נמשכה 52 שנה. לאחר
מכן נפלה מלכות בבל בידי פרס ומדי,
וכורש מלך פרס הוציא הצהרה המאפשרת
ליהודים לשוב לארצם. חלק מהיהודים
חזרו לארץ והקימו את בית שני 70 שנה
לאחר שנחרב.

גליל כורש (Wikipedia, Prioryman)

סדר מועד | מסכת פסחים דף כ"ט-ל"ה

פרשת ויגש | ה' י"א בטבת (20-26 לדצמבר)

דף כ"ט: פירור של חמץ שנפל לתוך עוגה של פסח

אם פירור של חמץ נפל לתוך עוגה של פסח, והוא כבר התערבב עם כל הביצים
והסוכר והקוקוס ולא הצליחו למצוא אותו, יהיה אסור לאכול מהעוגה הזו.

האם בגלל פירור קטנטן של חמץ, אסור לאכול את כל העוגה הגדולה?

חכמים תיקנו תקנה מיוחדת, שבחג הפסח אפילו אם התערבב פירור קטנטן של חמץ
בתוך מאכל גדול, כל המאכל אסור, אפילו שבכלל לא מרגישים את טעם החמץ.

דף ל': הגעלת כלים בערב פסח

הגעלת כלים היא הכנסת הכלי לתוך כלי גדול מלא במים רותחים.

מדוע עושים זאת? מפני שאם רוצים להשתמש בפסח בסיר שבישלו בו חמץ כל
השנה, יש בעיה, כי כל השנה בלע הסיר טעם של חמץ מהחמץ שהתבשל בו, ואם
בפסח יבשלו בסיר הזה מאכלים של פסח, יקבלו המאכלים האלה טעם של חמץ.

לכן עושים הגעלת כלים. כאשר מכניסים את הסיר לתוך כלי גדול מלא במים
רותחים, המים הרותחים מגעילים (מפליטים, מצליחים להוציא) את הטעם של
החמץ מתוך הסיר, ועכשיו הסיר כשר וראוי לבשל בו בפסח.

הגעלת כלים גם מתבצעת במשך השנה, לצורך הכשרת כלי שבושלו בו מאכל אסור.

דף ל"א: חמץ שקבור תחת ערמת אבנים

בערב פסח בבוקר, משאית מלאה באבנים וחול שפכה את האבנים והחול על
שקית של עוגות.

האיש שהעוגות שיוכו לו שאל את הרב: "יש לי שקית עם עוגות שקבורה מתחת
לערמה של חול ואבנים, ואינני יכול לשרוף אותה, מה אעשה?"

אמר לו הרב כי אין צורך לשרוף חמץ שנקבר תחת ערמה גדולה, מפני שחמץ
כזה נחשב כאילו בכלל אינו נמצא בעולם, כי אי אפשר להגיע אליו. (לבטל את
החמץ עדן צריך).

רבו שמעון בן גמליאל אומר, שצריך שהערמה תהיה לפחות בגובה שלושה טפחים,
כדי שאפילו כלב שמחפש לאכול, לא יצליח להוציא את העוגות ולאכול אותן.

דבר תורה

כיצד יוסף מצליח להחזיק את עצמו ולא לנעוץ על אחיו שזרקוהו לבור? מנין מגיע לו הכוח והאצילות שלא להחזיר להם רעה תחת רצונם להרוג אותו?

תשובה לכך ניתן לתת ממילה מרכזית החוזרת על עצמה מספר פעמים במפגש הראשון בו מתגלה יוסף לאחיו. בעוד האחים מתוארים כמי ש"מכרו" את יוסף, הרי שיוסף רואה את עצמו כמי ש"נשלח" ע"י אלוקים: "אני יוסף אחיכם... ועתה אל תעצבו... כי **מכרתם** אותי הנה, כי למחיה **שלחני** אלהים לפניכם. **וישלחני** אלהים... להחיות לכם לפלטה גדולה".

מנקודת מבטם של האחים הם אכן מכרו את יוסף, אבל יוסף מסתכל במבט עמוק הרבה יותר ומשכיל להבין את המהלך הכללי שמתרחש מתחת לפני השטח. הוא מבין שהאחים הם רק הדרך בה הקב"ה שולח אותו למצרים בשביל להחיות את ישראל ברעב הגדול, ויותר מכך - להוביל בסופו של דבר ליציאה הגדולה ממצרים.

מתפללים

לפניכם **אירוע** **שעור דיון משפחתי** **סוער**:

אדון כהן החנה את רכבו בצורה כזו שהוא חסם חלקית את היציאה מהחניה של אדון לוי. כאשר אדון לוי רצה לצאת מהחניה, בגלל המקום הצר שהשאיר לו אדון כהן, הוא שפשף קצת את מכוניתו של אדון כהן, ושרט קצת את דלת המכונית. אדון לוי לא השאיר פרטים על הרכב של אדון כהן, וטען שזה מגיע לו מכיוון שהוא אשם בנזקים שנגרמו בגלל הצורה בה החנה את רכבו וחסם אותו. האירוע הזה עורר דיון משפחתי סוער.

מצד שני:

חלק מבני המשפחה טענו שעם כל ההבנה אדם לא עושה דין לעצמו. גם אם אדון כהן החנה את רכבו לא כמו שצריך, זו לא סיבה לגרום לו נזק. אם נגרם - צריך להשאיר את הפרטים ולהסדיר את העניינים בשיחה ישירה בין השניים.

מצד אחד:

חלק מבני המשפחה טענו שמכיוון שאדון כהן חסם את החניה, לא הייתה ברירה אלא לפגוע לו קצת ברכב. כל נזק שנגרם הוא באשמתו ובאחריותו ואדון לוי לא היה צריך להשאיר מתק עם הפרטים שלו.

ו...מה?
עצתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשותף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

יום הקדיש הכללי

בשנת תשי"א קבעה הרבנות הראשית את צום עשרה בטבת בתור יום הקדיש הכללי, שבו קרוביהם של יהודים שנספו בשואה ויום פטירתם לא נודע יכולים לנהוג במנהגי אבלות, לומר קדיש לזכרם, להדליק נר נשמה, לומר תהלים וכדומה. ביום זה אומרים בבתי הכנסת את תפילת "א-ל מלא רחמים" לזכר הנספים בשואה.

מי אני?

- לסבא שלי קראו ישי.
- לאימי קראו בת שבע.
- קראו לי גם ידידה.
- כיהנתי בתפקידי 40 שנה.
- שמו של יישוב בנגב ליד שדה בוקר הוא כשמו של בני.

מאגיסט. מאגיסט. מאגיסט. מאגיסט. מאגיסט.

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0	
														
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	הקמת ביהמ"ק ה-2	חורבן ביהמ"ק ה-1 וגלות בבל	חזרת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	אפרים ומנשה	בניי במצרים	אברהם אבינו	בריאת העולם

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מה שמו של רב הטבחים?
- 2 איזה בית מקדש זה?
- 3 מה לא הגיוני בציור הזה?

במלחמה זו לא נשתתף
לוחם אחד
ולא אחד

מי אני?

- א. מלך בבל.
 - ב. הפך את בבל לממלכה חזקה.
 - ג. החריב את בית המקדש הראשון.
 - ד. עיוור את עיניו של המלך צדקיהו.
- ה. נגזר עליו להשתגע ולחיות שבע שנים כמו חיה.

אלאטאטא

5780
ה'תש"פ

2019
שנת סיום הש"ס
ללומדי הדף היומי

5778
ה'תשע"ח

2017
70 שנה
למדינה

5727
ה'תשכ"ז

1969
הרב
אריה לזין

5708
ה'תש"ח

1948
הקמת
המדינה

5707
ה'תש"ז

1947
מלחמת
העצמאות

5699
ה'תרצ"ט

1939
שוואה

5657
ה'תרל"ז

1897
הרצל

5323
ה'רמ"ג

1500
רבי יוסף
קארו

5260
ה'ת"ס

1492
התעלה
החדשה

5258
ה'תש"ח

1992
גירוש ספרד

4900
ה'תש"ס

הרבנים

4800
ה'תש"ס

רשיי

4650
ה'תש"ו

רבי טעדיה
גאון

4260
ה'תש"ס

510
ימי הביניים

תקופת הראשונים

סדר מועד | מסכת פסחים, דפים ל"ב - ל"ה

דף ל"ב: אכילת דבר שאינו שיך לו

מה צריך לעשות אדם, שהגיע לביתו פתח את המקרר ומצא עוגה טעימה ואכל אותה? אחר כך הגיעה אשתו הביתה ואמרה לו: "העוגה הזו בכלל לא שלנו. היא שיכת לשכנים. הם ביקשו ממני להניח אותה במקרר שלנו, כי אין להם מקום!". מה הוא צריך לעשות? האם הוא צריך לשלם לשכנים את המחיר של העוגה שהוא אכל להם, אפילו שאינו אשם כלל?

בדף זה מלמד התלמוד, כי מי שאינו כהן ואכל מאכל של תרומה של כהן צריך להוסיף "חומש", עוד חמישית. למשל, אם אדם בא הביתה, ראה זיתים טעימים ואכל ארבעה זיתים, ובסוף התברר שהוא אכל את הזיתים של התרומה ששייכים לכהן, עליו לתת לכהן חמישה זיתים, כי בתורה כתוב, שיש דין מיוחד בתרומה, שצריך לשלם עוד "חומש" (חמישית).

דף ל"ג: איסור מעילה בהקדש

"הקדש" הוא מונון ששיך לבית המקדש. למשל, אדם אמר: "אני מקדיש את הכיסא שלי לבית המקדש", מאותו רגע הכיסא שיך ל"הקדש".

התורה אומרת שיש איסור "מעילה". כלומר, אסור להנות מהקדש, ומי שנהנה מ"הקדש" עבר על איסור מעילה.

אם אדם בטעות מעל ב"הקדש", למשל, הוא אכל בטעות חפץ של הקדש, הרי הוא צריך לשלם להקדש גם "חומש", כפי שלמדנו בדף הקודם שמי שאכל תרומה משלם גם "חומש". חוץ ממה שהוא משלם חומש, עליו להביא גם קורבן מיוחד שנקרא "אשם מעילות". את הקורבן הזה הוא מביא כדי שהקב"ה יכפר לו על עונו ויסלח לו על העברה שעבר.

דף ל"ד: מאכל שנטמא

מה עושים כאשר כלי קיבל טומאה, למשל, כלי שנגע בשרץ מת? מטבילים אותו בתוך מי המקוה, והכלי נהיה טהור.

ומה עושים כאשר מאכל נטמא, למשל בצל שנגע בשרץ ונטמא? במקרה כזה אין מה לעשות, כי אי אפשר לטבול את הבצל במקוה. המקוה מטהר רק אנשים טמאים וכלים טמאים, אבל לא מאכלים טמאים.

דף ל"ה: חמישה מיני דגן

מי שלא רוצה, אינו חייב לאכול מצות כל הפסח. ובכל זאת, בליל הסדר, כל יהודי חייב לאכול מצה. זו מצוה מן התורה.

ממה צריך לאפות את המצה שבה מקימים את המצוה בליל הסדר?

המשנה אומרת, שיש חמישה מיני דגן שאפשר לאפות מהם את המצה הזו: א. חיטה. ב. שעורה. ג. כוסמת. ד. שיפון. ה. שיבולת שועל. כל אלה הם סוגים שונים של תבואה שאפשר לעשות מהם מצה שאותה אוכלים בליל הסדר ומקימים את מצות אכילת מצה.

למה אי אפשר לעשות מצה מאורז?

חכמים למדו מפסוקי התורה, שמצה של ליל הסדר אפשר לעשות רק מסוג של תבואה שיכול להיות חמץ, למשל, חיטה ושעורה. אבל אורז לעולם אינו מחמיץ, הוא אינו יכול להיות חמץ, ולכן אי אפשר לקיים בו את מצות אכילת מצה.

חידה!

מצאו מילים בעלות משמעות כפולה, שעונות לשתי ההגדרות:

- לקיחת חפץ מההקדש \ הבגד העליון שלה
- מעורר סלידה \ מכשיר כלים
- מאכל טעים מקמח \ מעגל
- חג \ איבר בגוף

הצגה: 'ליל המצות' (ליל המצות)

שאלות חשובות??

- איך אפשר לגרום לסיר לפלוט את הטעם שבלוע בו?
- האם צריך לבער חמץ שקבור מתחת לאדמה?
- איך אפשר לאסור חפץ בהנאה באמצעות דיבור?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.* בפיקוח רואה חשבון

